

Naturvårdsenheten

1984-05-16

11.122-2828-82
2061

Rek + mb

Uppgifter om
privatpersoner är
borttagna från
beslutet med
hänvisning till
GDPR-
lagstiftningen

Kopia till
Stora Kopparberg-Bergvik AB
Statens Naturvårdsverk
Statens Planverk
Vägförvaltningen
Fastighetsbildnings-
myndigheten

Skogsvårdsstyrelsen
Box 732
791 29 FALUN

Lantmäterienheten Naturminne på fastigheten Hagge Övre 7:6 i Norrbärke socken,
Planenheten Smedjebackens kommun

Länsantikvarien (2 bilagor)
Byggnadsnämnden,
Smedjebacken
Beskrivning av naturminnet
=====

Registret
Länskungörelsen Naturminnets benämning: Övre Sporrberg

Västerbergslagens-
Naturvårdsförening, Kommun: Smedjebackens kommun

Socken: Norrbärke socken

Fastighet: Hagge Övre 7:6

Markägare: Stora Kopparberg-Bergvik AB

Lägesbeskrivning: Topografisk karta 12F Ludvika SV koord
X = 6657 Y = 1463

Areal: 2,5 ha

Naturvårdsförvaltare: Skogsvårdsstyrelsen

Grund för beslutet
=====

Området består av skogsplanterad åkermark och utgör växtplats för finniklint (*Centaurea phrygia*). Växten har troligen tillförts den svenska floran genom finnikolonisationen och återfinns idag endast på ett fåtal platser i landet. Genom ändrad markanvändning hotas den av utrotning. Förordnandet syftar till att bevara finniklinten i området.

Med stöd av 13 § naturvårdslagen (1964:822) förklarar länsstyrelsen finniklinten jämte det område som utmärkts på bifogade karta som naturminne. Länsstyrelsens beslut den 5 augusti 1977 upphävs i och med att detta beslut vunnit laga kraft.

Föreskrifter
=====

För att trygga ändamålet med naturminnet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 13 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter skall gälla för området.

A Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom området

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- uppföra byggnad,
- anordna upplag,
- bedriva täkt för vilken ej krävs tillstånd enligt 18 § naturvårdslagen, spränga, schakta, dika och göra utfyllnad,
- avverka skog annat än i enlighet med fastställd skötselplan,
- använda kemiska medel för bekämpning av lövvegetation samt använda skogsgödselmedel samt
- framföra motordrivet fordon.

B Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och annan innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de åtgärder vidtages inom området som anges i en av länsstyrelsen fastställd skötselplan.

C Föreskrifter jämlikt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom området

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- göra upp eld,
- göra åverkan på växande träd och buskar samt plocka eller gräva upp örter, gräs, mossor eller lavar,
- tälta samt
- framföra motordrivet fordon.

D Bestämmelser jämlikt 13 § naturvårdsförordningen om vård och förvaltning

Syftet med vården och förvaltningen

Naturminnet skall vårdas så att finnklinten bevaras inom området.

Skötselplan

Länsstyrelsen meddelar föreskrifter för vården av naturminnet genom att bifogade skötselplan härmed fastställs.

Naturminnet skall utmärkas i enlighet med av statens naturvårdsverks utfärdade anvisningar.

Förvaltare

Naturminnet skall förvaltas av skogsvårdsstyrelsen. Arbeten av underhållskaraktär ombesörjs av Västerbergslagens Naturvårdsförening.

Samråd

Samråd skall vid förvaltningen fortlöpande äga rum med markägaren och länsstyrelsen.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit naturvårdsdirektör Carl Sundt, beslutande, länsantikvarie Ulf Boëthius, förste länsassessor Stig Holback, länsarkitekt P Folke Nyholm och tf byrådirektör Hannes Mellquist, den sistnämnde föredragande.

Carl Sundt

Hannes Mellquist

Bilagor

3 kartor
Skötselplan

Detalj-karta

ÖVRE SPORRBERG, NATURMINNE

Smedjebackens kommun, Kopparbergs län

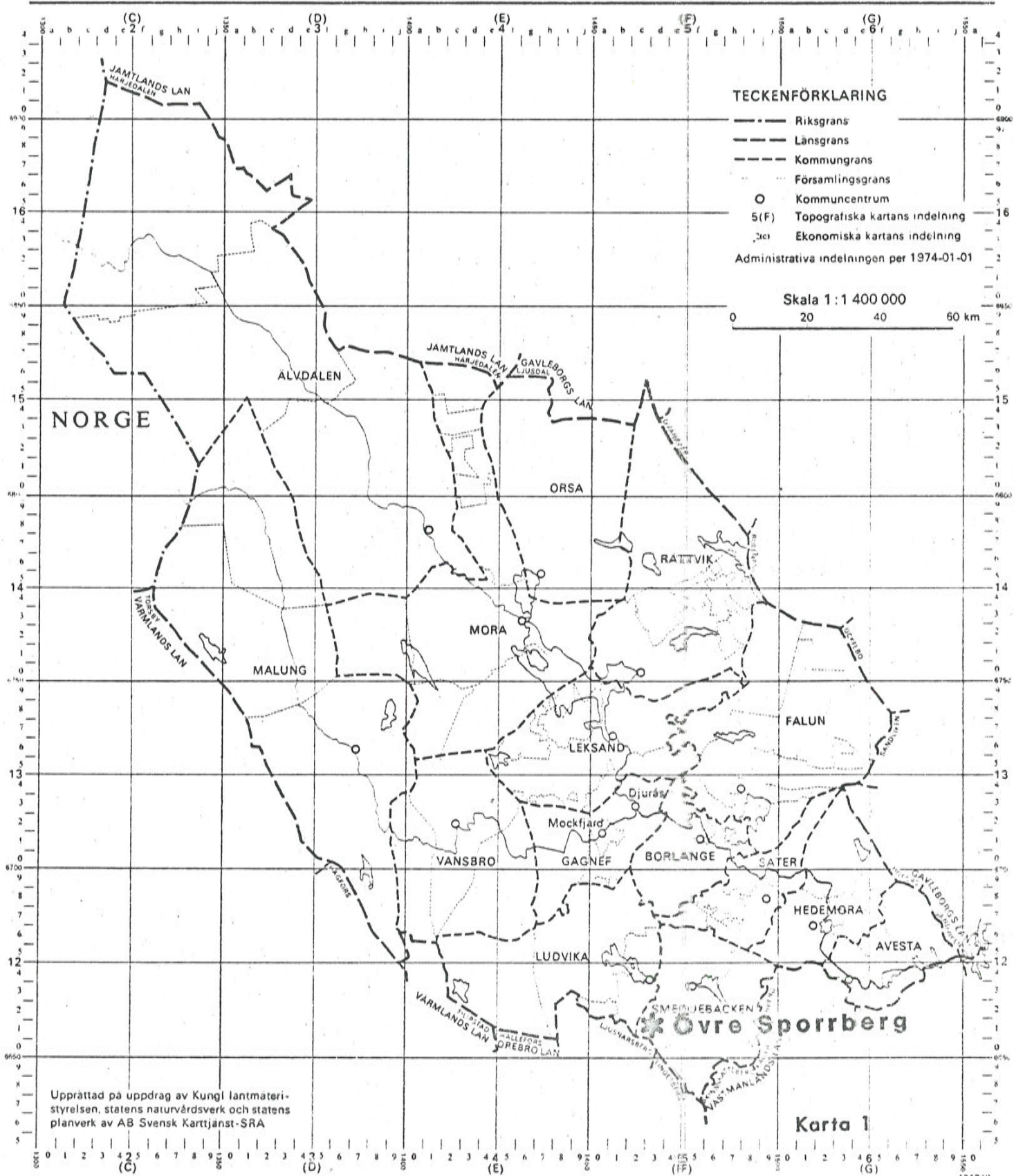
Gräns för naturminne
enligt 13 § naturvårdslagen

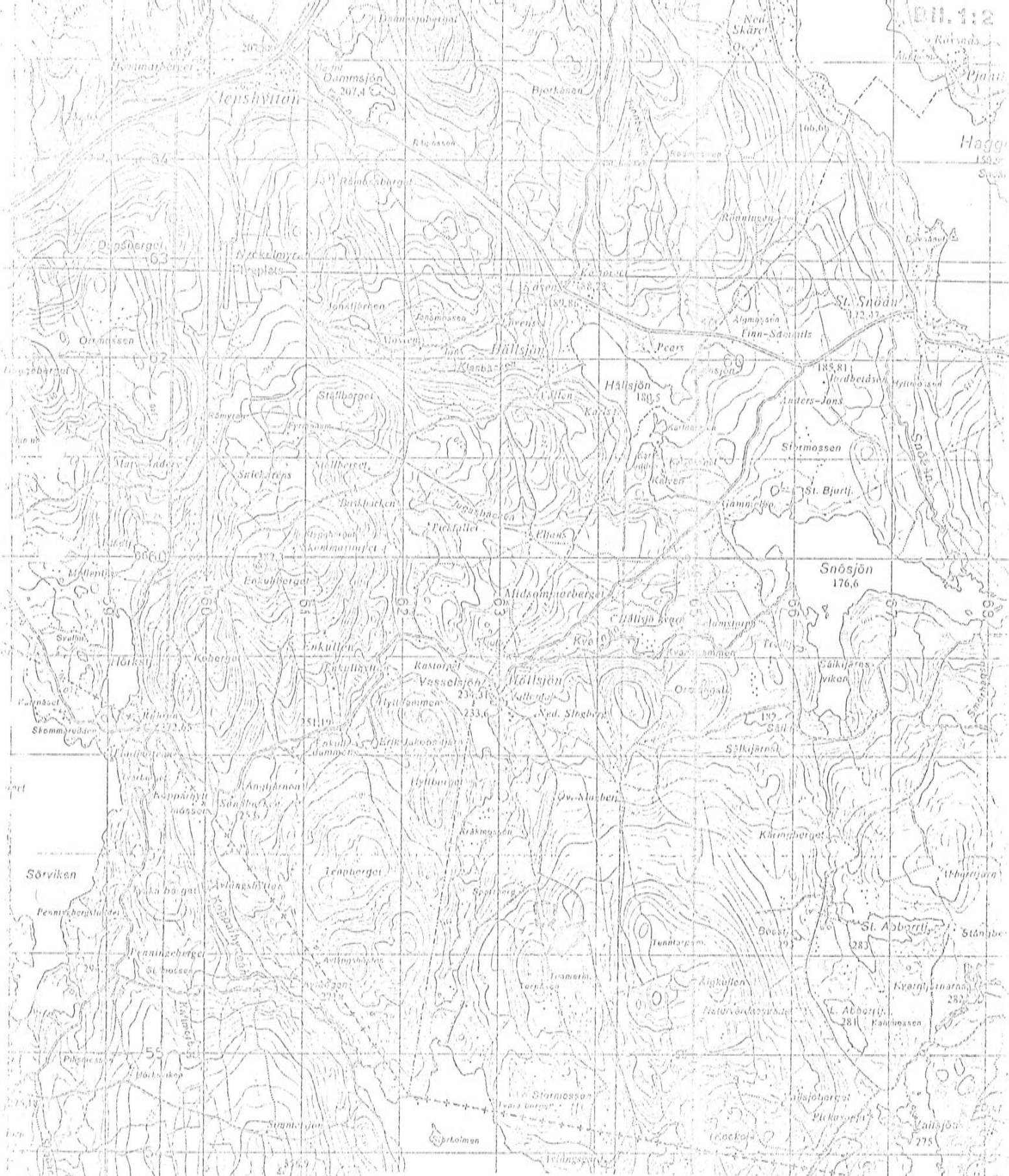
Skala 0 100 200 m

Karta 3

KOPPARBERGS LÄN

Länskarta

Översiktskarta

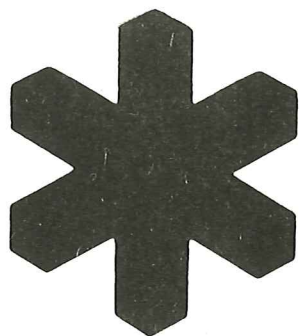
ÖVRE SPORRBERG, NATURMINNE

Smådjebäckens kommun, Kopparbergs län

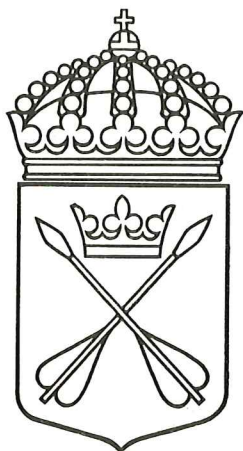
Gräns för naturminne
enligt 13 § naturvårdslagen

Skala 1:50 000

Karta 2

Natur minne

Skötselplan
**ÖVRE
SPORRBERG**

Upprättad av LÄNSSTYRELSEN I KOPPARBERGS LÄN

Fastställd av LÄNSSTYRELSEN I KOPPARBERGS LÄN 1984-05-16

Naturvårdsenheten

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	Sid
FÖRORD	2
I ALLMÄN BESKRIVNING	3
1 Naturförhållanden	3
1.1 Kommunikationer	3
1.2 Föreskrifter	3
II PLANDEL	4
1 Allmän målsättning för mark- och vegetationsvård	4
1.1 Behandling av området	4
1.2 Förvaltning	5
1.3 Dokumentation	5
2 Finansiering av naturvårdsförvaltningen	5

Bilagor

Kartor, bilaga 1

Mätkarta, bilaga 2

Dokumentation, bilaga 3

FÖRORD

Följande skötselplan för naturminnet Övre Sporrberg har upprättats av länsstyrelsen i Kopparbergs län. Planen består av två delar - en allmän del och en plandel.

Skötselplan för naturminnet Övre Sporrberg i Smedjebackens kommun

I ALLMÄN BESKRIVNING

1.1 Data

Avsatt år

Areal 2,5 ha

Kommun Smedjebacken

Läge Cirka 1,3 km SSO Vasselsjön

Fastighet Hagge Övre 7:6

Markägare Stora Kopparberg-Bergvik AB

Förvaltare Skogsvårdsstyrelsen

1.2 Naturförhållanden

Området består av skogsplanterad åkermark och utgör växtplats för finniklint (*Centaurea phrygia*).

1.3 Kommunikationer

Området ligger i nära anslutning till bilväg.

1.4 Föreskrifter

För markägaren råder förbud mot att

- uppföra byggnad,
- anordna upplag,
- bedriva täkt för vilken ej krävs tillstånd enligt 18 § naturvårdslagen, spränga, schakta, dika och göra utfyllnad,
- avverka skog annat än i enlighet med fastställd skötselplan,
- använda kemiska medel för bekämpning av lövvegetation samt använda skogsgödselmedel samt

- framföra motordrivet fordon.

För allmänheten råder förbud mot att

- göra upp eld,
- göra åverkan på växande träd och buskar samt plocka eller gräva upp örter, gräs, mossor eller lavar,
- tälta samt
- framföra motordrivet fordon.

II PLANDEL

1 Allmän målsättning för mark- och vegetationsvård

Naturminnet skall vårdas så att finnklinten bevaras i området.

1.1 Behandling av området

Beskrivning:

Runt finnklinten har ungskog avverkats. För att åstadkomma en mjuk övergång mot barrskogen har viss lövvegetation sparats i öppningarnas utkanter. Mellan de öppna områdena finns planterade granbestånd.

Informationstavla finns uppsatt vid P-platsen.

Området är utmärkt i enlighet med svensk standard (SIS 03 15 22).

Mål:

Hålla de öppna områdena så att finnklinten gynnas.

Åtgärder

Istandsättningsåtgärder:

-

Underhållsåtgärder:

Uppkommande lövsly skall regelbundet bortröjas från de öppna ytorna. Runt ytterkanten av dessa skall dock ett smalt skogsbryn skapas genom kvarlämnande av lövträd och buskar.

Vid behov skall de öppna ytorna utvidgas för att undvika beskuggning och alltför stark rotkonkurrens.

Granskogen skall röjas och gallras så att nöjaktig virkesproduktion erhålles samtidigt som de nedre grenverken samt busk- och fältskiktet ges erforderligt livsrum. Lövinslag skall eftersträvas i trädskiktet. Avverkning av gagnvirke skall ske på tjälad mark.

Slätter med lie under sensommaren bör prövas i försökskala för att utröna effekten på finnklintens förekomst.

1.2 Förvaltning

Naturminnet skall förvaltas av skogsvårdsstyrelsen. Arbeten av underhållskaraktär ombesörjs av Västerbergslagens Naturvårdsförening.

1.3 Dokumentation

Inom området har utlagts undersökningsrutor. Karta samt protokoll finns i bilaga 3.

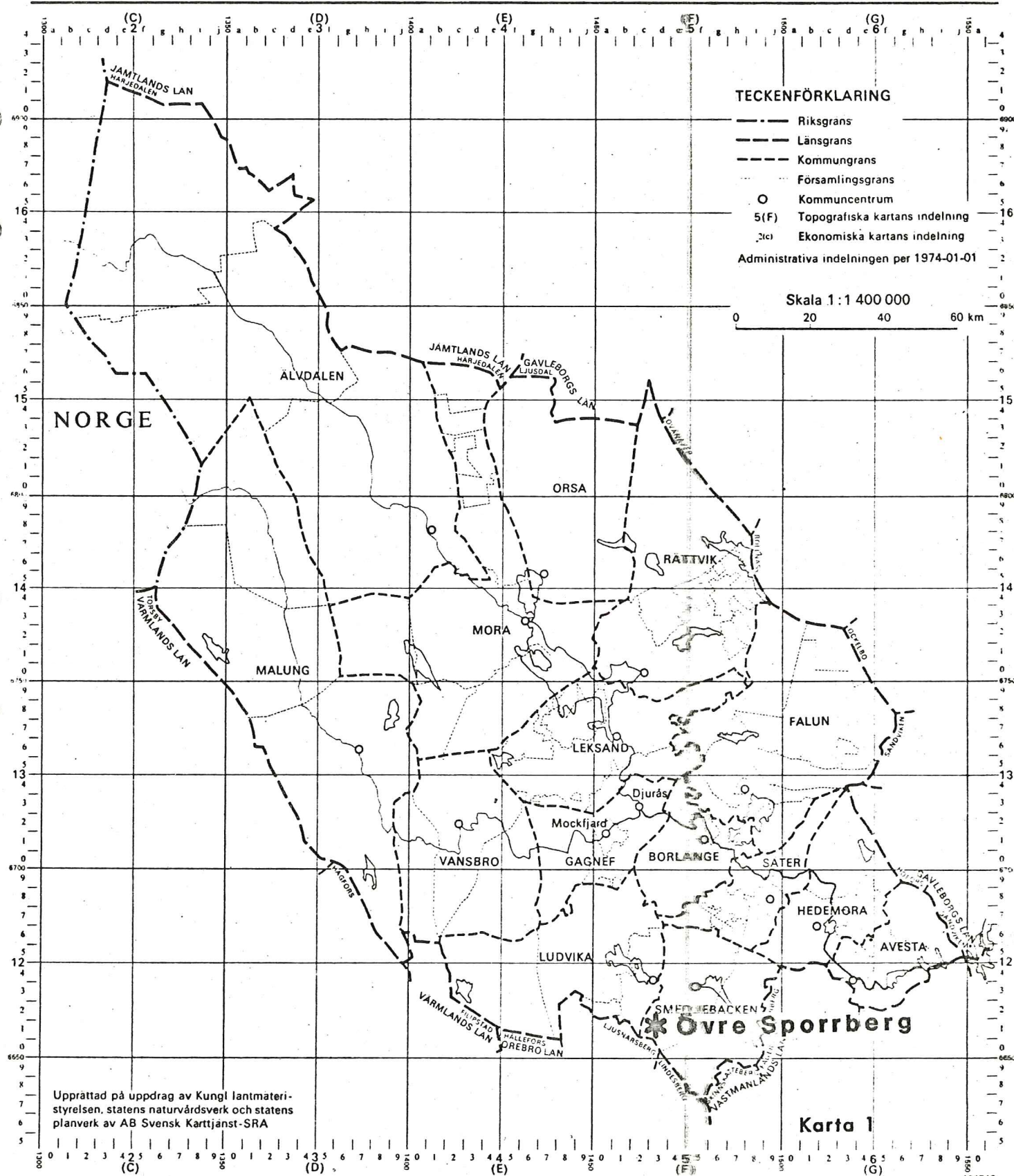
2 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Underhållsåtgärder:

De årliga underhållsåtgärderna ombesörjs av Västerbergslagens naturvårdsförening.

Naturvårdsförvaltaren utför årligen $\frac{1}{2}$ dags tillsyn.

Länskarta

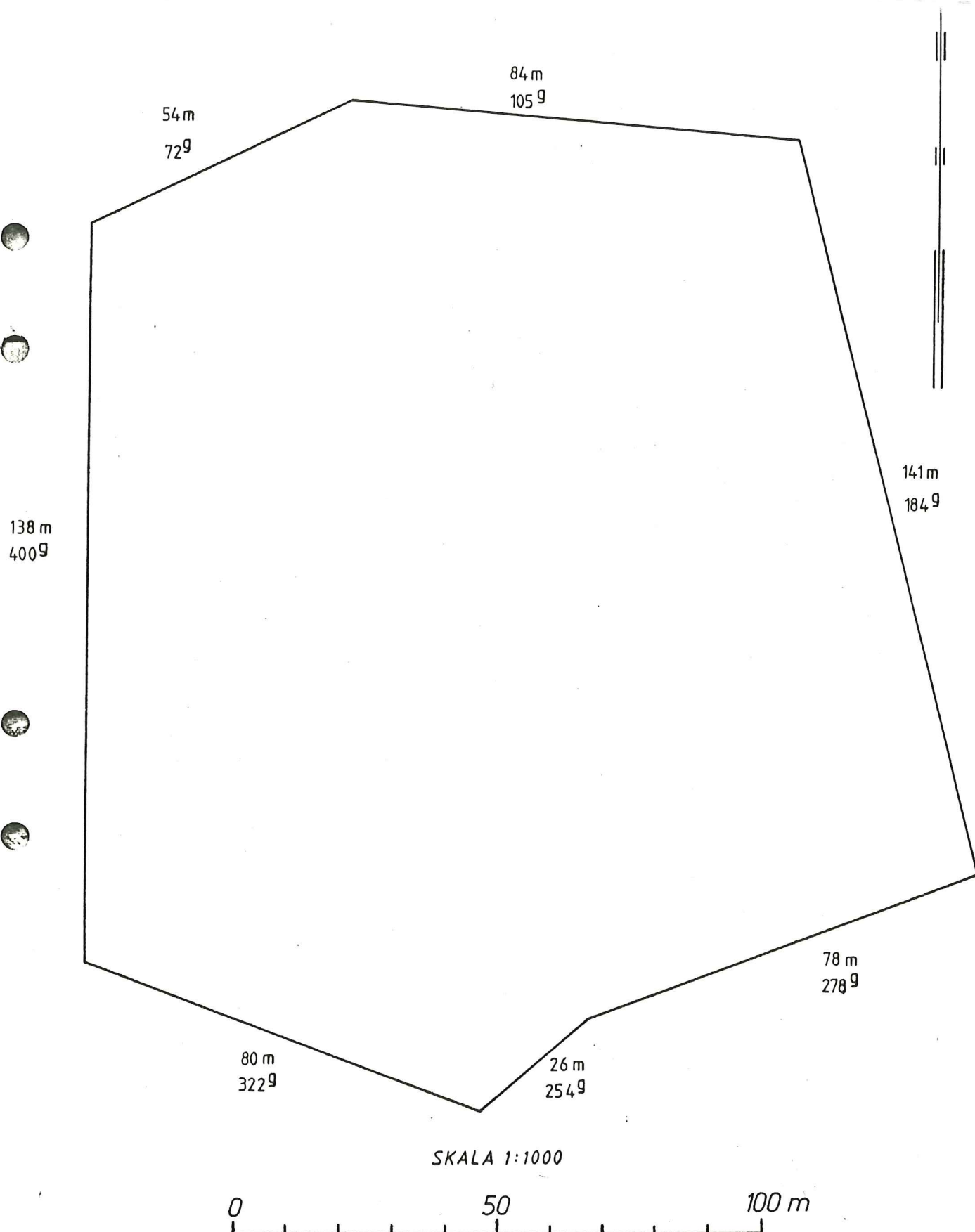

MÄTKARTA

INMÄTT AV SKOGSVÅRDSSTYRELSEN

1982-08-20 / P-AI.

AREAL: 2,5 HA

METODIK

Efter genomgång av befintliga inventeringar och skötselplaner samt efter besiktning på platsen har de områden som ansetts strategiska för dokumentation utsetts. Ett antal provytor har därefter utplacrats på lämpliga ställen. Dessa har kvadratisk form och ytan 1 m^2 . Rutorna är orienterade i nord-sydlig riktning utom i något speciellt angivet fall. En stolpe utvisar rutans ena hörn. Denna stolpe är av trä i dimensionen $2'' \times 2''$ av varierande längd med en fastspikad aluminiumbricka på vilken provytans nummer instansats.

Provytan har därefter dokumenterats på svartvit foto dels med en närbild uppifrån av själva rutan, dels med en översiktsbild som visar rutans närmaste omgivning. Dessa fotografier finns tillgängliga på Länsstyrelsens naturvårdsenhet.

Underlag, lutning, exponering samt vegetationens utvecklingsgrad har noterats. Själva vegetationsanalysen upptar såvitt möjligt alla påträffade kärlväxtarter. Mossor och lavar behandlas ofta kollektivt då problem med små och dåligt utvecklade exemplar lätt uppstår.

Täckningsgraden har angetts enligt Hult-Sernander-du Rietz där:

1 = < $1/16$ av rutan täcks.

2 = $1/16$ - $1/8$ av rutan täcks.

3 = $1/8$ - $1/4$ av rutan täcks.

4 = $1/4$ - $1/2$ av rutan täcks.

5 = > $1/2$ av rutan täcks.

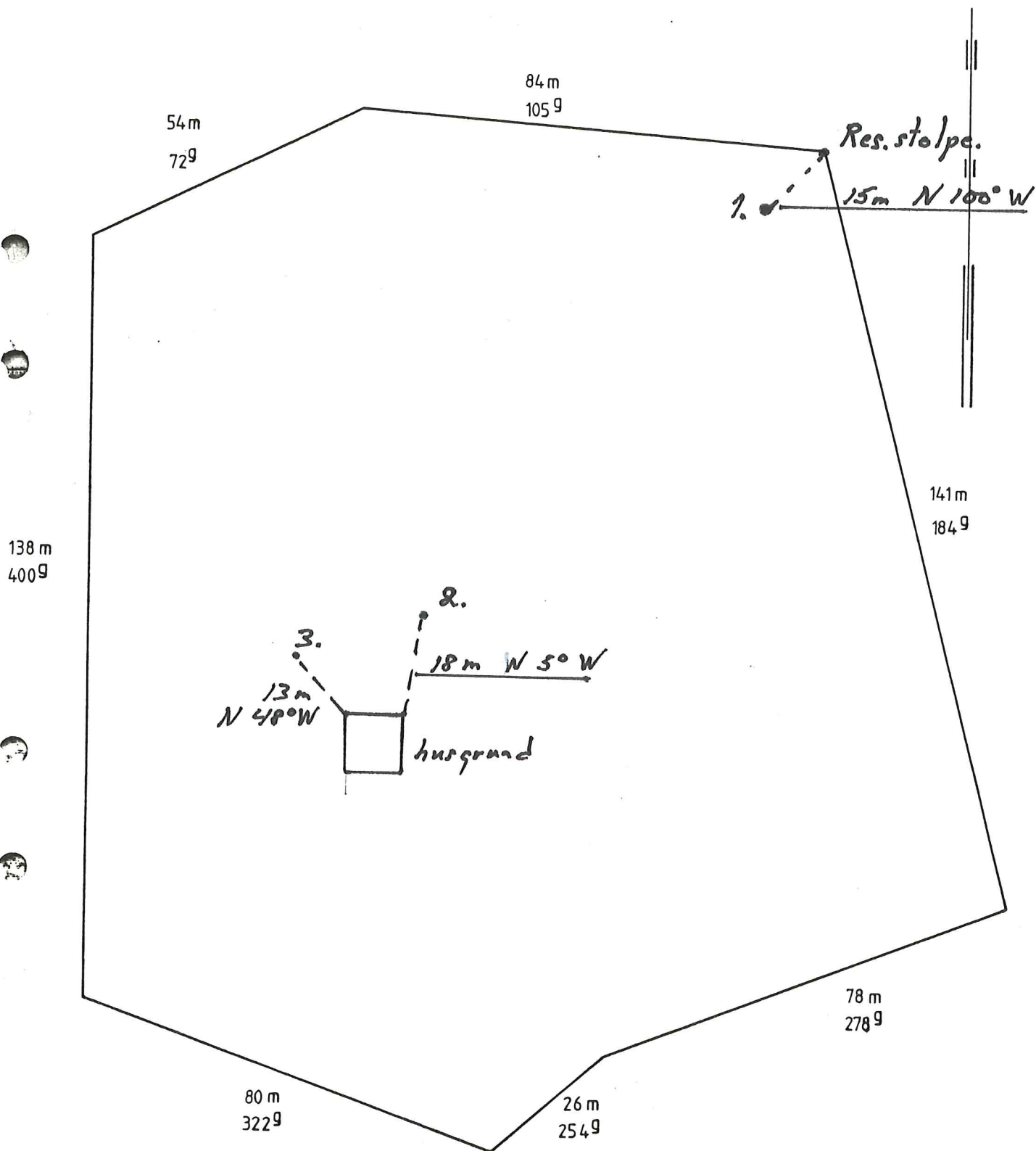
Vid några tillfällen har kartsbild gjorts som anger träd- och buskskikt inom en storruta om 100 m^2 med provytan i centrum. Trädslag samt krontäckning har markerats.

KARTA ÖVER NATURMINNET
ÖVRE SPORRBERG, SMEDJEBACKENS
KOMMUN

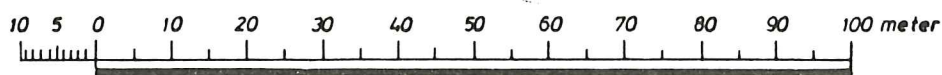
INMÄTT AV SKOGSVÅRDSSTYRELSEN

1982-08-20 / P-A.I.

AREAL: 2,5 HA

SKALA 1:1000

Finnklintbeståndet Provyta 1

Läge: 15 m N 100° W om nordöstra reservatsstolpen. Stolpen i rutans nordöstra hörn.

Foto: 1 - helbild av rutan
2 - översikt från öster

Underlag: Morän (finkornig).

Lutning: Sgs horisontell.

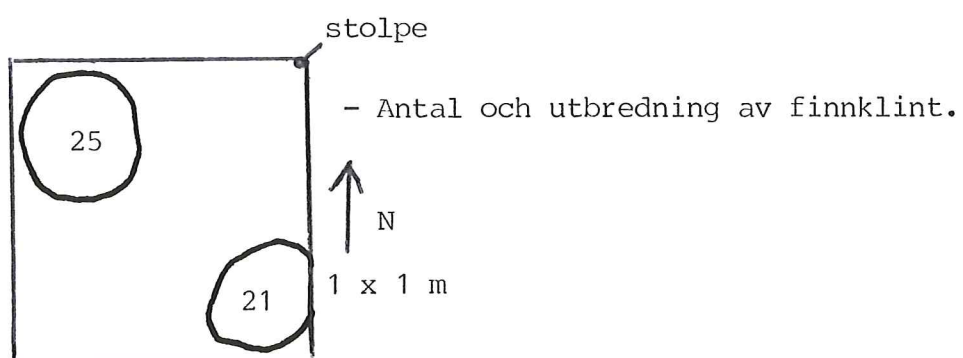
Exponering: Ljust, relativt soligt.

Vegetationens utvecklingsgrad: Midosmmarblomster och hundkex snart överblommade. Finnklinten med cm stora knoppar.

Högvuxen finnklintvegetation med hallonuppslag.

<u>Vegetationsanalys</u>	27/6-83
Centaurea phrygia	4
Alopecurus pratense	4
Melanpyrum silvaticum	3
Vicia cracca	2
Equisetum arvense	2
Veronica chamaedrys	2
Anemone nemorosa	2
Urtica dioica	1
Geranium silvaticum	1
Trifolium medium	1
Anthriscus silvestris	1
Ranunculus acris	1
Poa pratensis	1
Rubus idaeus	1
Lathyrus pratensis	1
Festuca pratensis	1
Agrostis sp.	1

Finnklintbeståndet Provyta 1

Träd- och buskskikt saknas.

Finnklintbeståndet Provyta 2

Läge: 18 m N 5° W från husruinens nordöstra hörn. Stolpen i rutans sydvästra hörn.

Foto: 3 - helbild av rutan
4 - översikt från söder

Underlag: Som föregående ruta.

Lutning: Svagt åt norr.

Exponering: Soligt.

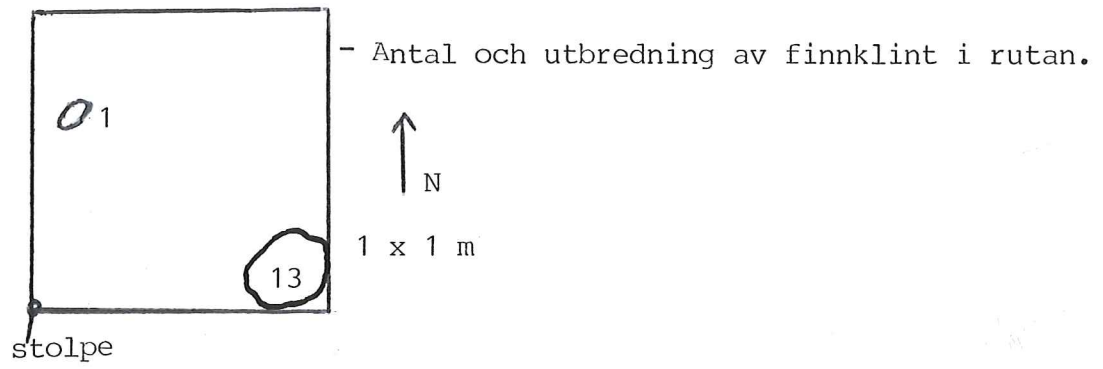
Kolonisering av fd virkesupplagsplats. Finnklintens konkurrens- och kolonisationsförmåga.

Vegetationsanalys 27/6-83

Centaurea phrygia	3
Geranium silvaticum	3
Lathyrus montanus	3
Veronica chamaedrys	3
Agrostis gigantea	3*
Anthoxanthum odoratum	2
Ranunculus acris	1
Galium mollugo	1
Anemone nemorosa	1
Rumex acetosa	1
Alchemilla sp.	1
Phleum pratense	1
Festuca rubra	1
Campanula patula	1
Achillea millefolium	1
Av barr och trä rester täckt mark	3

* best. osäker

Finnklintbeståndet Provyta 2

Finnklintbeståndet Provyta 3

Läge: 13 m N 48° W från husruinens nordvästra hörn. Stolpen i rutans sydvästra hörn.

Foto: 5 - helbild av rutan
6 - översikt från nordväst

Underlag: Som de föregående rutorna.

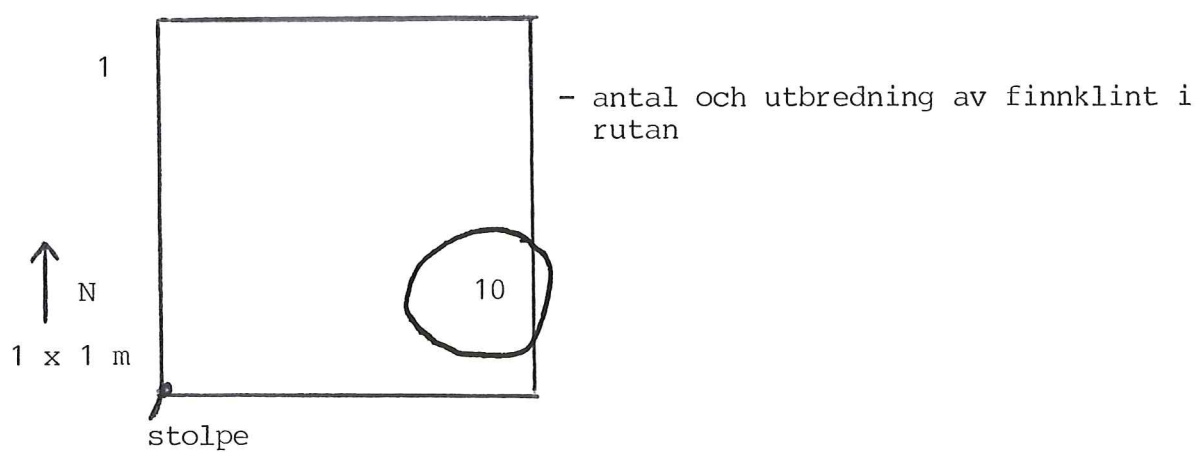
Lutning: Svagt åt väster.

Exponering: Soligt.

Mer lågvuxen och torr finnklintvegetation med aspslyuppslag.

<u>Vegetationsanalys</u>	27/6-83
Potentilla erecta	4
Deschampsia flexuosa	3
Lathyrus montanus	3
Centaurea phrygia	3
Festuca ovina	2
Phleum pratense	2
Alchemilla sp.	2
Veronica chamaedrys	2
Vaccinium vitis-idaea	2
Populus tremula	2*
Polygonum viviparum	1
Rumex acetosa	1
Carex caryophylla	1
Achillea millefolium	1
Veronica officinalis	1
Anemone nemorosa	1
Festuca rubra	1
Hieracium auricula	1
Agrostis tenuis	1
Luzula sudefica	1**
Geranium silvaticum	1
Rhytidiadelphus squarrosus	2
* ca 4, 3 dm höga ex	
** osäker bestämning	

Finnklintbeståndet Provyta 3

Träd-och buskskikt

